

SLOVENSKI UČITELJ.

Glasilo „Učiteljskega društva za slovenski štajer.“

Izhaja 5. in 20. vsakega meseca na celi poli in velja za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr.

|| Za oznanila se plačuje od navadne verstice, če se natisne enkrat, 10 kr., dvakrat 14 kr., trikrat 18 kr.

Štev. 1. V Mariboru 5. januarja 1877. Letnik V.

„SLOVENSKI UČITELJ“

nastopi s tem brojem svoj 5. tečaj in se podaja med slovenski svet, k svojim prijateljem, slovenskim učiteljem in sploh slovenskim šolskim prijateljem v tej prijetni nadi, da ga bodo tudi v 5. letu podpirali, ako ne bolj, pa vsaj toliko, kolikor do sedaj. „Slovenski učitelj“ skazal se je v dovršenih letnikih koristen slovenski šoli in potreben slovenskemu učiteljstvu; dokaz temu je, da dohajal v roke precejšnjemu številu čitateljev, ki so ga radi sprijemali in čitali, radi razširjevali, radi pri njem sodelovali in razen nekaterih izjem radi materijalno podpirali. „Slovenski učitelj“, t. j. njegovi izdajatelji in sodelovalci trudili se pa bodo, da bode tudi v 5. tečaju po volji slovenskim učiteljem in koristen slovenski šoli. Donašal bode razne šolske spise, pedagogičnega, didaktičnega in znanstvenega zadržaja. Kolikor bodo okoliščine (tiskovno-svobodovne razmere) dovolile, razpravljaj bode kritičnim peresom sedanje šolske odnašaje, ki postajajo — kakor znano vedno bolj zamotane — in to ne na korist pravega šolskega napredka. V tej zadevi hoče o priložnosti odkrito razpravljati ne samo pomote šolskih gospod, ampak tudi občinstva in celó učiteljstva, ako je v katerem slučaju krivo nenapredovanju našega šolstva. Zagovarjati hočemo naše šolstvo osobito z narodnega stališča, kajti naše prvo in zadnje načelo, alfa in omega našega delovanja je in bode: Delati za napredek slovenskega šolstva na narodni podlagi.

Naš list se je dosedaj v tem odlikoval, da je imel sodelovalce po vseh slovenskih pokrajinah, da je prinašal dopise, novice, premembe učiteljstva in razpise učiteljskih služeb iz vseh slovenskih dežel. Te prednosti bode imel tudi v bodočem tečaju, ker upamo, da nam bodo naši prijatelji tudi v bodoče zvesti podporniki, za kar jih lepo prosimo. O zadržanju 5. tečaja moramo že naprej toliko povedati, da bode prinašal razen drugih mnogoverstnih spisov slovenski prevod Kocenovega „Zemljepisa za narodne šole“. Zakaj pa tvarino šolske knjige? Za slovenske narodne šole nimamo še zemljepisne knjižice („Kratek opis Štajerske, Koroške, Kranjske in Primorja“, od Lapajna je menda že skoro pošel), dasiravno je živo potrebujemo. Z priobčevanjem v našem listu in ponatisnjevanjem Kocenovega zemljepisa pa dobimo tako prekoristno in ceno knjižico, v kateri bodo pa slovenske pokrajine precej obširno opisane, kakor je to ravno za slovenske šole treba. Radi priobčevanja tega šolskega gradiva pa hočemo dajati listu sem ter tje doklado. Pozneje hočemo tudi o slovenski literaturi obširnejšo razpravo priobčevati.

Naj še to opomnimo, da bomo tudi letos v oddelku „slovstvo“ prav skerbno spominjali se novih književnih izdelkov, zlasti slovenskih, in gg. učiteljem le dobre knjige in učila priporočali. Naročnina znaša za vse leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr.; za gg. učiteljske kandidate velja znižana cena od 2 gld. Pošiljati naj se izvoli blagajniku „Učiteljskega društva za slovenski Štajer“, gosp. Štef. Kovačiču, nadučitelju v Središči (Polstran).

Dostavek. Ker nam je mnogo ljubše, ako se nam naročnina naprej pošlje, odločili smo se, one gg. naročnike, ki nam celo letno naročnino naprej pošljejo (ob enem pa tudi zaostanek poplačajo), nagraditi s kako primerno knjižico, ako to željo pri pošiljatvi izrazijo. Za nagrado smo odločili eno izmed sledečih knjig:

„Netolička-Lapajne: Občna zgodovina“; „Netolička-Lapajne: Mala fizika“; „Lapajne: Geometrija ali merstvo“; „Slovenski učiteljski koledar za leto 1877.“

Ali naše slovenske šole kaj napredujejo?

I.

O posebnih prilikah, o važnih časih je treba spregovoriti tehtnejšo besedo. Taki časi so sklep in pričetek enoletne dobe, in taka imenitnejša beseda bi bila pogovor o napredku ali nena-
predku naših slovenskih narodnih šol, za katere se zanimamo v prvi versti mi učitelji, a v drugi vso slovensko občinstvo, ki mora šoli svojo mladino izročevati. Na navedeno prašanje se ne more s kratkim „da“ ali pa „ne“ odgovoriti; kajti terditev kakor tudi zanikanje bi bilo težko zagovarjati in še bi se navedenim dokazom morda verjeti ne hotelo, zlasti tedaj ne, ako bi kar optimistično „da“ rekli. — Napredovale bi naše slovenske šole tedaj, ako bi se vedno bolj in bolj trudile, da vstrezajo svojemu namenu; namen njih pa ne more drug biti, nego ta, pripravljati slovensko mladino na njen poznejši poklic in stan — to je večinoma stan slovenskega kmeta. Prejšnje šole so se na zadeve in potrebščine slovenskega kmeta malo ozirale; glavne šole po Slovenskem tega gotovo s svojo edino nemščino niso storile. Kako so pa sedanje šole osnovane? Po sedanjih učnih načertih se ima pa narodna šola na vse človeku koristne znanosti ozirati; po njih ni več eden edin predmet privilegiran nauk narodne šole; se ve, da nemščina ima pod nekaterimi vladnimi pedagogi in nedomoljubnimi učitelji, ki zaslužijo naslov „afterpedagoga“ veliko prednost, posebno po Koroškem, nekoliko po Štajerskem in po kranjskih čveterorazrednicah. Drugim predmetom se je vsaj enakopravnost dati hotela — a dala se ni. To je vzrok, da naše šole tako ne napredujejo, kakor bi bilo želeti. Naše šole niso osnovane na čisto narodni podlagi, kakor so nemške, francoske in šole drugih narodov. Po Slovenskem je samo nekoliko enorazrednic, in to skoro le na Kranjskem čisto oproščenih tujega predmeta, t. j. nemščine. To je po naših mislih prvi kamen, nad katerim se napredek naših šol spotika. Nepristranski nadzorniki bi pri dveh enako urejenih šolah pod enakimi okoliščinami opazili v oni šoli, kjer nič nemščine ni, sigurno večji splošni napredek, nego pa v šoli, kjer potrati (ne porabi) učitelj z nemščino po kake 3 do 4 ure na teden. Toda to narodostno vprašanje naše bilo je že večkrat preresetano; zato se nočemo pri tem dalje muditi. Domoljubnemu slovenskemu učitelju nemščina itak še nikoli ni bila smoter slovenske šole. — Že popred smo mimo gredé opomnili, da se vsem koristnim naukom narodne šole ni odmerilo enako prostora in časa. To velja 1. gledé slovenščine, kar smo negativno dokazali pri pogovoru o nemščini, 2. pa gledé prirodoznanstva.

Temu predmetu, ki bi moral imeti prvo mesto v vseh naših šolah, ki so skoro izključljivo namenjene le kmetjski mladini, odločeno je po vseh načertih primeroma najmanj časa.

Naj č. čitatelji izvolijo pogledati — pa vsaj to vsak učitelj, zlasti za svoj razred dobro vé — v učne načerte, pa se bodo prepričali o naši terditvi; kajti več, nego 2 uri na teden niste v nobeni naših dežel, v nobeni šoli in nobenem razredu temu preimenitnem nauku odločeni. Zdaj pa Vas vprašam, koliko je mogoče učitelju v 2 urah na teden naučiti? Ali naj obravnava živalstvo, rastlinstvo ali rudinstvo? Ali pa naj se ozira na fiziko ali kemijo? Ali pa naj vzame samo nekoliko iz raznih oddelkov kmetijstva, iz živinoreje, poljedelstva, sadjereje itd.?

Lehko je prevideti, da morejo naše šole le tedaj veliko koristiti, torej napredovati, ako se mladina kaj o kmetijstvu nauči, ali boljše, ako se v onih naukih dobro izuri, ki so podlaga umnemu gospodarstvu in kmetijstvu. Toda dokler ste prirodznanskim predmetom odločeni samo po 2 uri na teden ali še manj, tako dolgo ne moremo govoriti o zadostni koristi ali o zadostnem napredku naših.

Po našem mnenju naj bi bila pri prihodnjih deželnihi učiteljskih konferencah prva skerb za pravi napredek vnetih učiteljev ta, da na to delajo, da se prirodznanskemu nauku odloči dosta večje število ur, nego po sedanjih načertih. V ta namen naj se odterga drugim predmetom nekoliko ur; po štajerskih načertih bode menda risanju najložje nekaj ur odtegniti. Utegne nam morda kdo ugovarjati s tem, da se za prirodznanske predmete imajo brigati kmetijski nadaljevalni tečaji. Res je; pitam toda, koliko takih tečajev imamo po Slovenskem in koliko časa bodo ti tečaji trajali, ako se samo prostovoljno osnujejo. Na Goriškem se o njih ustanovitvi posvetujejo še le. Ako se vpeljejo tako, da bodo obligatni za učitelje in za učence; in ako bode učitelj zato nekoliko odškodovan, da bode imel večje veselje; potem utegnejo imeti nekoliko vspeha. Na Kranjskem se bodo težko vpeljati dali, kajti poleg vsakdanje in nedeljske (ali ponavljevalne) šole bodo kranjski učitelji komaj dosta časa in volje imeli, skrbeti še za kmetijske tečaje — in to morda brezplačno še. Na Štajerskem so zelo priporočevali take tečaje in predno so jih učitelji prav vpeljali, dajali so jim nagrade. A potem, ko so bili nekateri tečaji v življenje obujeni, brigal se nihče več za-nje ni. Od tod menda pride, da sedaj na Štajerskem teh tečajev zopet več ni. Torej v tej zadevi ne moremo o napredku govoriti.

Naglaševanje.

(Tone Brezovnik.)

Pri vsakej konferenci, bodi si okrajni, bodi si lokalni, slišali smo nadzornike in učitelje tožiti o slabem naglaševanju učencev pri čitanji ali govorjenji.

Če se iz načina, kako se čita ali prednaša, na stopinjo njegove olike sklepa, mora se na drugej strani pritrditi, da pravilno naglaševanje prednašajočega tudi omikovalno na naš duh vpljiva. Kako naj bi otrok prav razumel, kako bi se pri njem čuti vzbujali, sklepi vtrjevali, če ono n. pr. pobožno pesem monotono blebeta.

Dobro naglaševanje uvesti, mora ena glavnih zadač vsake učilnice biti, kajti ne pripada to samo k „dobremu tonu“ zadnje, nego ima še veliko drugih nasledkov.

Dobro naglaševanje se mora vežbati, in ž njim že v prvem razredu začeti. Tukaj se mora vsaj temelj položiti.

Ti misliš, ka je to za prvi razred prerano? Veseli moramo biti, če se otroci tukaj sploh govoriti naučé? Na to imamo za odgovor samo staro prislovico: „Česar se Anžek ne nauči“ — nadaljevanje poznaš.

Ti misliš, to je za male pretežko? O, ne. Baš sedaj je njih glas najgibljejši, najkretnejši. Le pametno in pogumno na delo in videl boš, da reč nij tako strašansko težka. Da nekaj poguma in potrebno veselje dobiš, opazuj enkrat elementarni razred, vodjeni od v tem obziru marljivega in pridnega učitelja.

Kako pa se naj spomenuta reč začne?

Mislimo tako: Mi povemo najpred stavek, obstoječ iz dveh besedij (če mogoče enozložnic) in naglašujemo najprvo drugo besedo. N. pr. pes je. — Potem naglasimo pa prvo besedo. **Pes** je. Da to otrokom jasneje postane, povemo jim n. pr. to-le priliko: Igralo se je več otrok. Miciki prinesó mati kruha. Ta nijma časa ga jesti, nego ga položi na stran. Tu ga zapazi nek pes ter ga vzame. Kmalo zapazi Micika, da kruha nij več tam, kamor ga je djala. Vsi otroci ga iščejo. Naenkrat eden ugleda psa, kako ga jé ter zakriči: **Pes** (ga) jé. — Blizo tako dela se tudi z drugimi takimi stavki in otroci kmalo razloček v naglaševanju zapazijo.

K tretjemu naredimo vprašanje: Pes jé? Tu se lehko o oni pripovedki nadaljuje. Reče se morebiti, da se je nekdo zelo čudil, da je pes kruh jedel. „Pes jé kruh?“ uprašal je ovi.

1. Začetkom teh vaj povemo samo stavke iz dveh besedij in naglašuje se lehko na pet načinov, in sicer na zgoraj omenjene tri načine in pa še kot ukaz in kot želja. In baš ta dva načina izgovarjajo otroci, z vprašanjem vred, najrajše. To obudi pri njih nekako posebno veselje.

Da se pravo naglaševanje otrokom zlahča in da pri govorjenji za učiteljem vselej pravo besedo naglašujejo, posluži se učitelj lehko malih pomočkov. Če naglaševana beseda pride, morajo pokimati, ali rahlo rokami ploskniti, ali pa tudi prstom kazati, kot da bi na reč kazali. N. pr. **Ta** pes laja itd.

Tvarina.

Pes je. — Pes je. — Pes je? — Pes jej! — Pes jej vsaj! — Mož gre. (Pojasnenje: On ne stoji ali leti) — Mož gre (Ne žena). — Mož gre? — Mož, idi! — Mož idi vsaj!

Gad spi. — Les tli. — Top nož. — Volk žre. — Tat krade. — Rak ščiplje. — Gos plava. — Klop stoji. — Miš gloda. — Luč berli. — Voz derdra. — Dren cvete. — Červ lazi. — Jež bode. — Kmet seje. — Konj vleče. — Kos žvižga. — Vas gori. — Zvon poje. — Bič poka. — Hči šiva. — Nož reže. — Vol muka. — Fant piše. — Pes laja. —

2. Mesar kolje. — Lovec lovi. — Ura bije. — Dekla kuha. — Muha piči. — Sestra pere. — Pero piše. — Roža diši. — Mati spijo. — Morje buči. — Trava raste. — Drevo cvete. — Potok šumi. — Meseč sveti. — Veter buči. — Kozel terka. — Žaba skače. — Hlapec orje. — Mleko vreje. — Pa-tir piska. Solnce sije. — Leto mine. — Ogenj peče. — Koklja vali. — Kača lazi. — pajek prede. — Kovač kuje. — Ječmen zori. — Voda teče. —

3. Kmet gre na njivo. — Kmet gre na njivo. — Kmet gre na njivo. — Kmet gre na njivo. — Kmet gre na njivo? — Kmet, idi na njivo! — Kmet, idi vsaj na njivo! —

Lovec strelja zajec. — * Pek * peče preste. — Krojač dela suknjo. — Voznik pelja skrinje. — Deček žene vole. — Krava je slamo. — Vertnar sadi rože. — Ribič lovi ščuke. — Sestra piše pismo. — Kača žre žabe. — Mačka lovi miši. — Mlinar melje žito. — Dekla kuha rake. — Voda nosi ladje. — Otrok stavi hiše. — Zajec pije vodo. — Oko vidi knjigo. — Vebljod je osat. — Uho sliši glase. — Dekle nese slive. — Jelen ima roge. — Ovea daja volno. — Lipa lepo cveti. — Celje je mesto. — Golob zoblje zerno. — Mačka nij zvesta. — Ti si nov nož kupil. —

4. Gerd pes spi na vozu. — Gerd pes spi na vozu. — Gerd pes spi na vozu. — Gerd pes spi na vozu. — Gerd pes spi na vozu? — Gerd pes, spij na vozu! — Gerd pes, spij vsaj na vozu! —

Bič je na steni. — Brat gre pod streho. — Naš pav žre zerno. — Bel pert je na mizi. — Červ je pod zemljōj. — Jež spi v luknji. — Moj brat je bolan. — Les tli pri zidu. — Karl zna do sto šteti. — Čez most je šla koza. —

5. Naš oče stavijo veliko hišo. (Ne most.) — Naš oče stavijo veliko hišo. (Ne malo.) — Naš oče stavijo veliko hišo. (Ne kupuje jo.) — Naš oče stavijo veliko hišo. (Ne stric.) — Naš oče stavijo veliko hišo. (Ne vaš.) — (Mali Mirko tega nij razumil ter vpraša): Naš oče stavijo veliko hišo? — (Nekdo ukazal je očetu rekoč): Oče, stavite veliko hišo! — (Milan je

želel, da bi tudi njegov oče hišo stavili ter pravi): Oče, stavite vsaj veliko hišo!

Lovec strelja le stare * zajce. — Deček zmiraj lepo piše. — Vir daje vedno svežo vodo. — Sestra često lepa pisma piše. — Mati bodo juter meso pekli. — Mačka je včeraj pišče snedla. — Tica išče melka zerna. — Konj vleče često težak voz. — Raca plava po mlaki. — Črni kos nam lepo poje. — Krojač dela samo nove hlače. — Drevo rodi zmiraj sladke hruške. — Krava ima danes dobro mleko. — Terta žene zelena peresa. — Teta jedo včasi male ribe. — Zajec rad zeleno deteljo muli. — Ura visi na steni. — Jajce leži v gnjezdu. — Deček dobi juter novo sukno. —

Tako, dragi prijatelj, naj bo zdaj tvarine zadosti. Če se je to temeljito preučilo — in to nij da bi se moralo v prvih štirih tednih zgoditi, bila bi tudi zadnja tvarina za ovi čas pretežka, — imel boš gotovo veselje nad tem, kako ti mali otročaji, posamič in skupno, lepo govoré; videl boš, kako temi vajami otroci neko, če tudi omejeno, jezikoslovno čut dobé; prepričal se boš, kako polagoma tako daleč dospejo, Tvoje „narekovanje“ takoj čisto prav kopirati. Ti kot original, moraš se ve da prav strog pri Svojem izgovarjanju in pri Svojem uzornem naglaševanju biti. Boljše je naglaševanje nekoliko pretirati, da prav na nšesa doni. Smeš tudi, kot pomoček in boljše posnemanje, glavni naglas kakim kretanjem ali znamenjem vidno markirati.

Tako je mogoče, da otroci potem, ko vže dovolj čitati znajo in se jim včasi kaj na pamet učiti dá, pravo naglaševanje, tako rekoč, skoro sami zadenejo.

O нравni odgoji.

(Po Herbert Spencer-u ¹⁾ Nedeljko.)

Mnogo in povsod se skerbi, da bi se razni čerteži odgoje, po katerih bi bilo mogoče mladost popolnejše izobraziti, čem boljše popravili, in mladino čem sposobnejšo storili za bodoče življenje v državi in družbi. Ali, dasi se je mnogo storilo, itak se za največi nedostatek odgoje nikedo niti ne zmeni. Razni predmeti se učé, potrebni in nepotrebni. Temu ali tej treba malo francozščine, ali tipanja po glasovirju — vse za večerne

¹⁾ V Ameriki in Angležki je sedaj Herbert Spencer najimenitnejši filozof. Njegova knjiga: „nauk o odgoji“ se po vsem pravu sme imenovati „knjiga roditeljev“ tako, kakor je Pestalozzi spisal „knjigo za matere.“ Ponemčena je po Fritz Schultz-ju (Jena, v založbi „Maucke“vi). V 4 poglavjih razpravlja v 1.: katero znanje je največe vrednosti, v 2. odgojo razuma, v 3. uravno odgojo, in v zadnjem poglavju odgojo tela. — Ta knjiga naj bi v nobeni okrajnej knjižnici ne manjkala! — P.

zabave. „Predmet, ki pa vse druge obsega, in ki bi radi tega moral biti verh odgoje, namreč teorija in prakтика odgoje“, ta se popolnem zanemarja, dasi ga bode izmej deset oseb izvestno jih devet potrebovalo. So-li roditeljske dolžnosti tako lahke, da jih se more vsak ali vsaka brez tujega sveta in pomoči naučiti? Izvestno ne, in vsakdanja skušnja nas dovolj uči, kako narobe ravnaajo mnogi očetje, in (skoro vse) matere sè svojimi otroki. Razni nauki se dajo otrokom; sedaj jim se veleva: „tako delaj, tako vidiš očeta ali mater“, in v pol uri uže: „tega ne smeš, mali še si, to je samo za odrastle ljudi, itd.

Vsi nedostatki se na mah seveda ne dajo odstraniti. Kakor se deržavne ustave počasi razvijajo, baš tako sistemi odgoje le sčasoma napredujô. Mi ne verujemo niti, da bi vsi otroci uže od narave bili dobri, pa tudi nismo mnenja tistih, da bi se s pametno odgojo moglo pri otrokih vse doseči, kar treba; marveč naše je prepričanje, da se naravni nedostatki s pametnim ravnanjem dajo zmanjšati, a nikakor po vsem odstraniti.

Navdušenost je mnogim koristna, celo neobhodno potrebna. Ako bi tudi kateri sistem zamogel otroke v nravnem oziru popolnem v željeno podobo prestvoriti, in če bi tudi roditelji po tem sistemu bili podučevani, vendar še bi daleč bili od namišljenega cilja. Največi pregrešek je, da vsi, ki razpravljajo o domačej nravnosti večinoma pri otrokih iščejo nedostatkov, kakor da bi istih pri roditeljih ne bilo. Priznava se, da so ljudje, s katerimi vsakdan občimo, v mnogih rečeh celo nedoveršeni stvori in vendar se navadno misli, da so za odgojo otrok sposobni, brez nravnih zmot. Zato upamo terditi, da so roditelji največkrat vzrok raznih nedostatkov pri otrokih. Kake nravne odgoje se more pričakovati od one matere, ki svojega otroka zato, ker noče piti, stresa in se nad njim jezi? Ali pametno ravna oče, če otroka z osornim glasom opominja, naj mirno sedi, kakor — štor, ter ne pomisli, da je to otroški živi naravi celo nemogoče (tudi slabo znamenje) posebno dolže časa?

Izvestno je, da so ovire uravne odgoje dvoje, in sicer roditeljev ali odgojiteljev in otrok. Poprek imajo roditelji pri otrokih (po naravnem zakonu podedovanja) svoje lastne napake, ki so jih v sebi navidezno morti zadušili, odstranjevati. Idealen sistem tedaj ni mogoč, ker roditelji sami niso dovolj dobri. Da, ako bi bilo tudi takih učav, po katerih bi se željeni konec na enkrat zamogel dosegati, in ko bi bili roditelji tudi dovolj pametni, vendar še bi ne bilo shodno domače odgoje hitreje preurediti, kakor to biva v drugih rečeh. Naloga odgoje je pripraviti otroka za razna opravila v življenju. Otrok tedaj idealno odgojen, bode-li tudi sposoben za zdajni svet, kakoršen v resnici je? Nikakor ne!

Idealen sistem odgoje je tedaj v sedajnem času radi nedoveršenosti roditeljev, otrok in društva nemogoč, a itak ga treba

počasno dosegati, in sicer brez vsake bojazni slabih nasledkov, ker človeštvo svojih starih navad itak prehitro ne opusti, in zato tudi prenagle spremembe niso mogoče.

Oglejmo si tedaj pravi cilj in prave učave нравne odgoje poblize. Najprej nam je kratko omeniti občnih pravil, in za tem primere navesti, po katerih naj se roditelji ravnaajo v raznih težavah, ki jim imajo v upravi družine.

Ako se otrok z nožem ureže, občuti bolečino, in spominjajoč se iste, bode za naprej previdnejši, čem večkrat mu se to isto dogodi, tem bolje bode pazil, da si zopet neprijetnih občutkov ne vzbudi. In slično je v raznih drugih slučajih, po katerih nas narava uči pravo teorijo in praktiko нравne odgoje.

Vse нравne teorije so v tem edine, da djanje, katerega neposredni ali oddaljeni konec je dobrotljiv, imenuje dobrim, ter nasprotno vsako djanje slabim, ki nam neposredno ali še le sčasoma škoduje. Sreča ali nesreča je tedaj merilo, po katerem ljudje vsako djanje presoajajo. Ako bi n. pr. tatvina bila ugodna i tatu i onemu, kateremu je kaj ukradeno, to bi ne bilo greh, in ljudje bi si samih tatov želeli.

A kake so kazni (dasi to ni pravo ime), ki prečijo telu, da ne prekorači svojih mej? Kazni (ne umetne) so dobrotljive ovire telesnej sreči čisto nasprotnih djanj, katere bi s telesnim poškodovanjem življenje naglo uničile. Kazni so neodstranljivi nasledki predidocih djanj, one so neogibne reakcije, proizišle iz otročjih dejanj.

Neugodne reakcije so pa tudi v pravem razmerju s prestopki. Malemu prestopku sledi manjša, a večemu večja bolečina. Take naravne zapreke krivih dejanj otroka so naposled tudi stalne, neposredne, brez odvlake in gotove. Otrok bode sčasoma prepričan o tej strogej in dobrotljivej odgoji, ter bode v bodoče pazljivo se varoval sličnih prestopkov.

To pravilo pa ne velja samo v otročjem življenju, nego tudi pozneje. Vsakdanja skušnja nas uči, da le naravni nasledki ovirajo slaba dejanja ljudij; človek, ki svojih dolžnostij ne spolnjuje točno, izgubi službo, in naravna kazen je: večje ali manje siromaštvo. Vidimo tedaj, da se družabna ali socijalna odgoja popolnem strinja s naravno pri otrokih, in tudi smo prepričani, da je ta odgoja zelo zdatna.

Naravna reakcija pa ni samo najzdatnija kazen, nego nje tudi ne more nobena človeška kazen nadomestiti. Razni načini kazenske ali kriminalne izreje nam kažejo, da so umetne kazni večinoma brezvspešne, in zločinstva še se le množe. Edino vspešni so samo tisti načini pobiljšanja, ki se približujo naravnemu ravnanju, po katerem je zločinec svoboden (seveda v koliko ni nevaren društvu), ter primoran, da si sam skerbi za živež.

Naravna odgoja tedaj, katera i otroka i večino odraslih ljudij v njih dejanjih vodi in ravna, ter tudi zločinea pobiljšuje,

nas uči pravila, katero nas naj vodi v nravni odgoji. In ako to pravilo velja v nežnem detinstvu, kakor i pri odraslih, zakaj bi ne veljalo tudi v cvetočej mladosti?

Sedaj nam je razjasniti, kaka je naravna kazen, ki je tudi edino zdatna, in kake so umetne kazni? Največ jih misli, da je naravna reakcija proti slabemu djanju otroka uže tudi to, ako oče ali mati otroka fizično ali moralno kazni. Vendar to ni popolnem resnično. Znano nam je, da so sistemi odgoje, (kakor politične in druge uredbe) poprek toliko dobri, kolikor je to poleg stanja človeške narave mogoče. Divjaki se v ravnanju svojih otrok poslužujó barbaričnih učav. Pri izobraženih so navadna nežnija sredstva, dasi za njih otroke dovolj ostra.

Tukaj nam je posebno omeniti, prvič: da so v zdajnjih časih, ko vse hitro naprej hiti, učave, po katerih se ravna, precej različne od časa; nekateri rabijo kazni, jim samim ostudne, a drugi, ki preveliko upajo, nasprotno grešijo. Drugič moramo reči, da resnično podučljivi in lekoviti nasledki niso prouzročeni od roditeljev, temveč oni, ki so naravno nastali. A kaka je razlika mej obojimi? — Marsikatera mati, namesto da bi razne igrače, ki jih je otrok po vseh kotih sobe raztepel, zaukazala mu, naj jih sam v red spravi, sama pobira, a otroka s raznimi nedostojnimi psovkami: tepec, gerdoba itd. kermi, ter včasi ga tudi z leskovim oljem seznaní. To ni naravna kazen. Otrok treba, da sam nered popravi, ki ga je prouzročil. Še le takrat, ako tega nikakor neče storiti, treba ga kazniti umetno, bodisi fizično, ali da mu se odvzamó igrače.

Taka kazen je naravna, katero bode otrok tudi za pravično spoznal, in poleg tega se prepričal, da ni veselja brez dela. — Ali če otrok nožič izgubi, naravna je za-nj kazen, če mu drugega ne kupimo. To ga nauči pazljivim biti. Seveda otrok mora uže razločiti vedeti, kakih koristij mu skerbnost prinaša, in zopet kakih slabih nasledkov je brezskernost. Pаметen oče tedaj, namesto da bi mu novega kupil, bode rekel: glej, nožič velja noveev, noveev se prisluži z delom, ti jih po nepotrebnem gubiš, zato bodeš za naprej brez noža. — Toliko o razliki mej naravnimi in umetnimi kaznimi.

Naravne kazni nauče otroka poznavati vzrok in učinek, in z večkratno izkušnjo pride do stalnih in popolnih razumkov. Izkušnje so pa veliko več vredne za pametno življenje, nego enostavna vera v kako veljavnost. Naravno kazen pa otrok tudi za pravično ima, mej tem ko umetno kažnjen morebiti misli, da mu se je krivica godila. Roditelji, ki po naravnem sistemu svoje otroke odgojajo, se laglje izognejo mnogim neprijetnostim, katere niso samo otrokom, nego i njim mnogokrat škodljive.

(Dalje prih.)

Dopisi.

Iz teržaške okolice. (Tukaj šnje ljudske šole.) V prvi versti naj imenujem šole, ki so sledeče: Rojanska trirazrednica ima 2 tretja razreda, laški in slovenski, Verdelska (Sv. Ivanska) trirazrednica, Skedenjska trirazrednica, Kontovel-Proseška trirazrednica, Opčinska trirazrednica, Bazoviška enorazrednica, Trebičanska enorazrednica, Katinarska enorazrednica, Križanska enorazrednica in Št. Jernejska dvorazrednica. Kar zvnajnosti poslopij zadeva, je sploh vse zadovoljno in lepo — le dve sti jako slabi: Št. Jernejska in Katinarska. V nekaterih je stanovanje mokro, v drugih se po kuhinjah kadi, da bi se človek lahko zadušil, ko bi ne bil več kot previden, zopet v drugih so vrata, okna, peči in sploh, kar je k stanovanju potrebnega, nepopisljive starosti. Še žalostnejše so pa nekatere šolske sobe: Priprava v njih je prav tako Noeve starosti. Klopi, table, i. d. škartirajo iz mestne šole, pa jih okoličnim pošljejo. Vseh učiteljev in učiteljic je skupaj 25, 19 definitivnih in 6 provizoričnih. 5 jih podučuje tretje razrede (ti bi bili na Štajerskem nadučitelji) ali v Terstu se imenujejo „maestri della terza e quarta“ t. j. učitelji 3. in 4. razreda, ter imajo po 100 fl. letne plače več nego njih verstniki. Gledč šole, narodnosti in možatosti odlikujeta se učitelja g. Čenčur in Valentič. Veliko sta uže prestala pa nijsta se vstrašila, marveč terdno se postavila in značajno narodnost obderžala. Dva sta pa imenitna Lahona. Večina drugih pa plajšče po vetru obrača. V šoli pa, moram reči, vsi svoje dolžnosti spolnujejo, — le od jezika nezmožnih italijanizatorjev tega ne morem in ne smem reči, ker ti so kuga šoli okoličanov. Ti gospodje vsi še le po starem podučujejo, namreč: brati, pisati, računiti, laški jezik in kmetijstvo, deklice pa mesto kmetijstva po 2 uri nu dan ženska ročna dela. Plače imajo 550 gld. G. nadzornik Klodič je učne načerte izdelal, kakor pred leti na Štajerskem.¹⁾

Slovstvo.

(Statistik der öffentlichen und Privat-Volksschulen) in den im Reichsrathe vertretenen Königreichen und Ländern. Nach den von den Bezirksschulbehörden für das Schuljahr 1875 vorgelegten Erhebungen bearbeitet von Gustav Ad. Schimmer, herausgegeben von der k. k. statistischen Central-Commission. Z 3 zemljevidi. Tako se imenuje obširna knjiga z še obširnejšim štatističnem materijalom o avstrijskem (recte cislajtanskem) ljudskem šolstvu. Ako bi prostor našega lista dovolil, navedli bi iz te knjige več zanimivih dat in hoteli bi vsaj nekoliko pretresovati razne razmerje števil, zadevajočih avstrijsko šolstvo, a še posebno razmerje onih dat, ki zadevajo narodne šole po slovenskih pokrajinah. Toda radi pičlega prostora skerčiti moramo naše poročilo kolikor le mogoče. Ta štatistika sestavila se je na podlagi onih dat, katere so učitelji šolskim nadzornikom leta 1875. izročili. Ti so poslali nabrane date deželnim šolskim svetom, a poslednji pa e. kr. štatistični komisiji, ki je vso tvarino zbrala in sestavila v prav hvalevredno delo. Po tej knjigi je bilo na vsem Avstrij-

¹⁾ Dopis smo morali radi obširnosti dosta skrajšati. Ured.

skem ljudskih in meščanskih šol, javnih in zasebnih 15.166, za 397 več, nego v letu 1871. Na Štajerskem pa 735, na Koroškem 325, na Kranjskem 261, v Terstu in okolici 48, na Goriškem 221, v Istri 145. Na Štajerskem jih je od leta 1871. prirastlo 45, na Koroškem 7, na Kranjskem 27, na Goriškem 47. V Terstu in okolici pa se je 75. leta štelo 23 šol manje nego 71. leta in v Istri pa 6 šol, kar pa naj se ne smatra za neugodno znamenje — tako pravi poročilo — kajti število razredov in učiteljev se je pa pomnožilo. Napredek pri pomnoževanju ljudskih šol v zadnjih 25 letih je bil tak-le: Štelo se je

Dežela	L e t a					
	1850	1855	1860	1865	1870	1875
Na Štajerskem	554	703	699	689	690	735 šol
Na Koroškem	305	328	335	317	318	325 "
Na Kranjskem	105	240	238	234	234	261 "
V Terstu in okolici . .	30	31	37	43	71	48 "
Na Goriškem	128	145	156	144	174	221 "
V Istri	102	121	126	147	151	145 "

Na vsem Avstrijskem: | 12784 | 13598 | 14006 | 14494 | 14769 | 15166 šol

Po učnem jeziku se je leta 1875 štelo 6864 nemških šol, 3820 českih šol, 1141 poljskih, 1008 rusinskih, 483 slovenskih, 222 serbsko-hrvatskih, 677 italijanskih, 13 ladinskih, 13 romanskih, 4 magyarske; potem šole z dvema učnima jezikoma, n. pr. 74 nemško-českih, 43 nemško-poljskih in 192 nemško-slovenskih; na dalje je nekaj šol s tremi učnimi jeziki in 3 šole (menda v Bukovini) so celo navedene s 4 učnimi jeziki (nemški, poljski, rusinski in romanski). — Iz navedenega se vidi, da je največ slovenskih šol, ki figurirajo kot nemško-slovenske. Kdor bere to statistiko, bode mislil, da je v resnici 192 šol po Slovenskem, v katerih je poleg slovenskega tudi nemščina učni jezik. Kdor pa naše šole pozna, dobro ve, da se v teh 192 šolah nemščina k večjemu kakor predmet uči, nikakor pa ne rabi in rabiti ne more kot učni jezik. Torej se te 192 šole tudi le slovenske šole pravilno imenovati imajo. Ta nepravilnost, ki naše slovenske razmere pred občinstvom nikakor ne pojasnjuje, izhaja od tod, ker nekateri stareji učitelji, zlasti po Koroškem in Štajerskem v svojih izkazih poročajo, da je njih šola nemško-slovenska, da si v nemščini morebiti samo „buhštibirati“ učé. Šole z dvema, tremi učnimi jeziki so v krajih, kjer je ljudstvo različne narodnosti; Slovenci pa sanjujejo v kompaktnih celotah, torej zamorejo z malimi izjemami in naravski samo slovenske šole imeti. Toda pri nas so pač različne nepravilnosti, zato pa kersté tudi slovenski učitelji večkrat nepravilno svoje šole, pa s tem menda jako vstrezajo.

(Dalje prih.)

(Poziv). Da bi dobili boljši slovenski Abecednik in boljše slovenske čitanke, za to se delajo priprave in upanje (toda samo upanje) imamo, da postane iz te „moke tudi kaj kruha“. G. Miklošič je predložil rokopis „Početnice“, i g. Praprotnik rokopis „Tretjega berila“ ministerstvu, celjsko učiteljsko društvo pa predeluje (menda po naročilu dež. š. nadzornika, g. Rožeka) „Drugo berilo“. — Kdo pa bi bil pripravljen izdati

boljše „Pervo berilo“? Podpisani, ako mu v to slovenski učitelji podpore obljubijo. Nabranega ima za to šolsko knjigo mnogo gradiva, katerega namerava dati pregledati po kacam boljšem slovenskem pedagogu in pisatelju, potem nabaviti si slik in potem založiti knjigo. Znano pa je, da se brez vladinega odobrenja ne sme v šoli rabiti. Tako odobrenja pa je iz raznih razlogov težko dobiti. Zato bi rad podpisani svoje nameravano podzvetje pred zgubo varoval in bode „Pervo berilo“ še le potem založil, ako se oglasi naročnikov za kacih 1000 iztisov, kar je lahko, mogoče, ako se n. pr. le oglasi 200 učiteljev oglasi, ki bi vzeli po 5 iztisov, katere pa v slučaju neodobrenja za šolarske bukarnice vporabiti morejo. Cena knjigi bode od 30—40 kr. Premislite, gg. učitelji, ki ste vneti za naš napredek, in pišite mi pri priliki!

V Ljutomeru 26. decembra 1876.

Ivan Lapajne.

(Hervatska literatura.) V Zagrebu, zalogi Hartmanovi jo izišla knjiga, kakoršne bi tudi slovenskim učiteljem živo trebalo, namreč Teorija pedagogije ili nauk ob uzgoju“, spisal Stj. Basariček, učitelj preparandije v Zagrebu. Priporočujemo jo tudi slovenskim učiteljem, cena jej 80 kr.

Šolske novice in drobtine.

(Iz štajerskega deželnega šolskega sveta). V seji 7. dec. so se obravnavale zadeve srednjih šol; v seji 14. decembra se je posvetovalo o naredbah (o kakožnih; ne vemo, Ur.), kako bi se ravnalo s šolskim zamudami in dovolile starostne doklade, menda (po dotičnih imenih sodeč) samo nemško-stajerskim učiteljem.

(Iz državnega zbora). Pri proračunu za naučno ministerstvo so se čule različne pritožbe. Dunajski poslanec Sues je menil, da se preveč terja pri učiteljskih skusnjah, goriški poslanec grof Coronini se je pritoževal o premeščenji deželnih šolskih svetov v Terst, gališki poslanec, dr. Čerkavski o nepotrjenji deželnih šolskih postav za Galicijo, moravski poslanci Kusy in dr. Pražak in Weber o ponemčevanje českih šol, dr. Vošnjak o germaniziranji slovenskih, dr. Vitežič in Monti isterskih in dalmatinskih šol. Minister Stremayr je tim tožbam ugovarjal in posebno to poudarjal, da vlada noče (?Ur.) slovanskih šol ponemčevati. — V seji učnega odbora je dr. Hoffer povedal ta slučaj, da je dolenje-avstrijski deželni šolski svet moral prepovedati neko knjigo, ki je bila od vlade izdana, da se radi morale ne vpelje v šolarske bukvarnice.

(V okrajni šolski svet) litijski sta voljena gg. Adamič in Škerbinec, v kamniški gg. Golmajer in Cerar. Tudi deželni odbor je že imenoval svoje zastopnike, odlične narodne može v posamezne okrajne šolske svete na Kranjskem. Tudi škofijstvo je prejšnje cerkvene zastopnike še enkrat v to volilo ali imenovalo.

(Novo šolsko poslopje) imajo v Lembahu pri Mariboru in v Makolah. Dovršili in blagoslovili so ju proti koncu minulega leta. — V Ribnici pri Marnebergu pa je 15. decembra vsled nastalega požara v sosesčini šoli streha pogo. — V Ljutomeru pa, kjer se 4 leta o zidanji nove šole pogovarja, splavalo je upanje na novo poslopje po vodi, in to vsled predloga necega kmeta v zadnji seji krajnega šolskega sveta in zlasti vsled priterjenja — nemčurjev temu nazadnjaškemu nasvetu. To so ljudje, vneti za napredek!

(Za okrajnega šolskega nadzornika) v ptujskem, rogačkem, ormužkem, ljutomerskem in g. radgonskem okraju bode baje imenovan g. Raner, nadučitelj v Laškem trgu. — Za kranjski okraj na Kranjskem

pa bode, kakor se „Nar.“ poroča, g. prof. Pirker (brat dež. šol nadzornika), namesto nezmožnega Kustra.¹⁾ (Glej premembe.)

(Za učiteljice), namreč za nemške, izhajal bode v Colovcu nov časopis pod imenom „Allgemeine Zeitung für Lehrerinnen“ v zalogi Bertschingerja, vrednik pa mu bode nek dr. Wendl v — daljni Opavi. Vso to podvzetje od strani moškega, ki ženstvo, sicer tudi na šolskem polju koristno, previsoko v nebo povzdiguje, je menda le dobičkarija.

(„Slovenske čitanke“. — „Celjsko učiteljsko društvo“, — „Slovenski učitelj“). Mnogi učitelji, mnoga učiteljska društva se trudijo, da bi boljše slovenske čitanke na dan spravili. (Se ve, da je njih trud brez vladne podpore — prazno delo.) Med temi trudoljubivimi se v poslednjem času posebno odlikuje „celjsko učiteljsko društvo“, ki hoče ne samo „Drugo berilo“, ampak tudi „Prvo berilo“ in „Abecednik“ popraviti in še „Tretje berilo“ izdati, česar se vsi učitelji veselo! Da bi tako delo se dobro dovršiti moglo, da bi čitanke ugajale vsem slovenskim šolam, ne samo „spodnje-štajerskim“, nasvetoval je urednik „Slovenskega učitelja“ v opazki k dopisu o „drugem berilu“, da je treba k tej reči „vladne podpore“ in sporazumljenja z drugimi slovenskimi učitelji, osobito z ljubljanskimi. Radi tega nasveta padel je „Slovenski učitelj“ v nemilost pri nekem udu „celjskega učitelj. društva“, ki se v „Päd. Zeitschrift“ od 20. dec. zelo po nepotrebnem nad njim huduje. Čemu je tega treba? Kdo Vam nasvete vsiljuje? Pa vsaj ni „moraš“ ravnati se po naših nasvetih? Ako zamorete sami kaj vspešnega izvesti, tim bolje. Sicer so pa časniki ravno za to, da se o njih to in ono razpravlja in posvetuje. Le ne tako mogočno postopati, kjer treba ni in tudi vzroka ni.

(G. Tomšiča, vrednika „Vertca“), kateri list vsem slovenskim učiteljem živo priporočujemo, zadela je v zadnjem mesecu minulega leta velika družinska nesreča; umerla mu je blaga mlada supruga in desetletna hčerka, učenka 4. razreda. Izrekamo mu svojo živo sočutje.

(Lanskim p. n. naročnikom) poslali bomo 1. in 2. letošnjo številko še; ako pa do 1. februarja vsaj lanske naročnine ne plačajo; bomo jim daljno pošiljanje vstavili, kajti našega podvzjetja ne moremo na nezanesljivo podlogo staviti.

Razpisi učiteljskih služeb po Slovenskem.

Na Štajerskem: Podučiteljska služba v Ljutomeru (4r. š.) s 560 (420) gl. do 11. febr. na kr. š. sv.

Na Kranjskem: 2. učiteljska služba v Šmarji pod Ljubljano s 500 gold. do 20. j. na kr. š. sv.

Premembe pri učiteljstvu po Slovenskem.

Na Kranjskem: Novi okrajni šolski nadzorniki so: za ljubljansko mesto Leop. vit. Gariboldi, glavni učitelj; za ljubljansko okolico Anton Wissiak, vadniški učitelj; za kamniški okraj Ivan Sima, vadniški učitelj; za logaški okraj Iv. Eppih, vadniški učit.; za kočevski okraj Vilj. Linhart, glavni učitelj; za kranjski okraj Henrik Pirker, gimn. prof. v Kranji; za radoljski okraj Silv. Kesche, fajmošter v Begunjah; za postojnski okraj Iv. Thuma učitelj v Vipavi; za litijski okraj baron Taufferer v Višnjigori; za kerški okraj Mih. Wurner, prof. v Ljubljani; za novomeški okraj Kar. Legat, koraj v Rudolfovem; za černdoljski okraj Anton Jeršincec, nadučitelj v Černdolji. G. Fr. Konecjlja (iz Kočevja) nadučitelj v Žužemberku; g. A. Račič, nadučitelj v St. Vidu pri Zatični.

¹⁾ Tega gospoda smo bili lani tudi mi v nekem dopisu preresetali, pa smo bili konfiscirani in toženi (pravda še ni dognana), zdaj mu je pa vlada sama slovo dala. — Ured.

Nr. 301.

Učiteljska služba

3—3

na enorazredni ljudski šoli pri Šent Janžu na Peči, z dohodki IV. razreda in prostim stanovanjem se že večkratno razpisuje.

Prosilci, zmožni nemškega in slovenskega jezika v govoru in pisavi, naj pošljejo svoje dostojno dokumentirane prošnje potem predstavljenje okrajne šolske gosposke najdalje do 5. januarja 1877 krajnemu šolskemu svetu v Šent Janž na Peči (Post Wöllan).

Okrajni šolski svet v Šoštajnu, dne 17. novembra 1876.

Pervosednik: **Strobach** m. p.

Nr. 286.

Učiteljska služba

3—3

na enorazredni ljudski šoli pri sv. Janžu pri spodnjem Drauburgu z dohodki IV. razreda in prostim stanovanjem v šolskem poslopju se že večkratno razpisuje.

Prosilci, zmožni nemškega in slovenskega jezika v govoru in pisavi, naj pošljejo svoje dostojno dokumentirane prošnje potem predstavljenje okrajne šolske gosposke do 1. januarja 1877 krajnemu šolskemu svetu v sv. Janžu pri spodnjem Drauburgu (Post Windischgratz).

Okrajni šolski svet v Slovenjem Gradcu, dne 8. novembra 1876.

Pervosednik: **Strobach** m. p.

Podučiteljska služba

na dvorazredni ljudski šoli pri sv. Ilu pri Turjaku z dohodki tretjega reda in prostim stanovanjem (ena soba v šolskem poslopju) se razpisuje.

Prosilci in prosilke, zmožni nemškega in slovenskega jezika v govoru in pisavi, naj pošljejo svoje dostojne dokumentirane prošnje potem predstavljenje okrajne šolske gosposke najdalje do 1. februarja 1877 krajnemu šolskemu svetu v Šent-Ilu pri Turjaku (Post Missling).

Okrajni šolski svet v Marenbergu, dne 8. decembra 1876.

2—3

Pervosednik: **Strobach**.

„OBČNA ZGODOVINA“

za narodne in meščanske šole.

(Poslovenil Ivan Lapajne.)

Dobiva se po 25 kr. (kedor vzame 10 istisov po 20 kr.) v Ljutomeru pri „Učiteljskem društvu za slovenski Štajer“ in v Ljubljani pri M. Gerber-ju. 1—4

Učiteljsko društvo za slovenski Štajer

v Ljutomeru (Luttenberg)

ima v zalogi razne

slovenske šolske knjige

posebno pa sledeče:

- Lapajne: Geometrija ali merstvo, cena 24 kr.
Netolička-Lapajne: Mala fizika v pogovorih, cena 25 kr.
Netolička-Lapajne: Mali prirodopis v podobah, cena 60 kr.
Decker-Lapajne: Fizika in Kemija, cena 70 kr.
Krones-Lapajne: Pripovedi iz zgodovine Štajerske, cena 8 kr.
Netolička-Lapajne: Občna zgodovina za narodne šole, cena 25 kr.
Praprotnik: Spisje, cena 32 kr.
Slovenski učiteljski koledar za leto 1877 z imenikom slovenskih šol in učiteljev po 10, 15, 20, 25, 30 in 40 kr.
Dr. Razlag: Slovenska pesmarica, cena 60 kr.
Lapajne: Kranjsko ljudsko šolstvo, cena 20 kr.
Tempsky: Kazalni nauk v podobah s slovenskim in nemškim tekstom; cena 6 gld. 66 kr. (v knjigi) ali 14 gld. (na debelem papirji).
Prausek-Praprotnik: Tablice s čerkami (bralni stroj), cena 1 gld. 80 kr.
Žnidaršič: Nauk o decimalnih in novi meri, cena 60 kr.
Žnidaršič: Abecednica, cena 20 kr.
Barbika Höchtl: Stari vojak in njegova rejenka, (otročka gled. igra), cena 20 kr.
Ustrahovalna pravila ljutomerske šole, cena 1 kr.
Slomšekove pesmi, cena 1 gld., oziroma 90 kr. (nevezane).
Felkl-nove risanke, št. 1 (pike 1 cm. narazen), št. 2 (pike 2 cm.), št. 3 (pike 4 cm.), št. 4 (brez pik); cena enemu kosu 6 kr.; 100 iztisov 4 gld. 70 kr., 50 iztisov 2 gld. 40 kr. (Felkl-nove risanke so najhboljše risanke.)
Knapek-ove risanke (tudi s slovenskimi napisi), št. 1 (pike 1 cm.), št. 2 (pike 2 cm.); cena 3 kr.; 100 kosov 2 gld. 85 kr., 50 kosov 1 gld. 45 kr.
Winiker-jeve pisanke, cena 2 kr.; 240 kosov 2 gld. 90 kr.; 120 kosov 1 gld. 50 kr., 60 kosov 80 kr.

Razen teh naštetih artikeljnov postrezalo se bode še z drugimi rečmi, katerih bodo p. n. naročevalci zahtevali. — Naročila se bodo urno po pošti izverševala. Pri majhnih naročilih naj se izvoli denar naprej poslati (po poštni nakaznici; dodá naj se tudi donesek za poštno marke, 5 ali 10 kr.) in pošiljatev se bode radi manjših stroškov pod križnim ovitkom oddala pošti; pri večjih naročilih se bode znesek na pošti povzel. Samo znanim in zanesljivim naročevalcem se bode blago na vero poslalo.

Naš namen ni, dobička iskati, ampak na to delati, da se bode naše domače blago bolj razširjevalo, in da bodo slovenski učitelji po hitri poti in po nizki ceni v roke dobili slovenske šolske potrebščine. Prosimo torej zaupanja in podpore! 4—4

Lastništvo „Učiteljsko društvo za slov. Štajer.“

Za uredn. odgovoren Drag. Lorenc. — J. M. Pajk-ova tiskarna v Mariboru.